

פחד דוד

עלון שבועי בעניני פרשת שבוע

אשדוד: רח' האדמו"ר מבעלזא 43 טל. 08-8566233 פקס. 08-8521527
ירושלים: רח' בית וגן 8 טל. 02-6433605 פקס. 02-6433570

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומושה" ישראל

בנשיאות בנש"ק טורינו והבינו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוב"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוב"ן רבי חיים פינטו זיע"א

עלון מס' 630

משכיל לדוד

פרשת נצבים

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבינו דוד חנניה פינטו שליט"א

היציבות הכרחית לתשובה

"אתם נצבים היום כלכם לפני ה' אל-היכם ראשיכם שבטיכם

וקנייכם ושטריכם כל איש ישראל". (דברים כט. ט)

פסוק זה אשר לרוב נקרא בשבת האחרונה לפני ראש השנה, רומז הוא לכאורה על יום הדין בראש השנה.

לקראת ראש השנה, יום הדין, מתעורר האדם ומעטיר בתפילתו לפני בוראו שיסלח ויכפר לו על כל עוונותיו ופשעיו, אלו שחטא ופשע כנגדו יתברך שמו, במשך כל השנה כולה. שכן הרגשתו של האדם אומרת לו שאינו יכול להתייבב למשפט כשהוא מלוכלך ומוכתם בעבירות קלות וחמורות, שהרי רצונו לזכות בדין ולזכות לשנה טובה מבורכת ומוצלחת.

אולם איך ירצה האדם שיקבל השי"ת את תפילתו ויכפר לו על כל עוונותיו, כשהוא עדיין עומד במריו ואינו שב עליהם בתשובה שלימה. איך מדמה הוא בנפשו שיזכה לשנה טובה ומבורכת, כאשר הוא עדיין לא גמר בלבו שלא לחטוא שוב לעולם.

ועל כן צריך האדם לשוב בכל לבו ונפשו בתשובה שלימה על כל חטאיו ופשעיו, דהיינו שיתחרט עליהם חרטה גמורה, ויקבל על עצמו שלא יחזור ויחטא שוב. ותהיה קבלתו חזקה כל כך, עד שיעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב אדם זה ויחטא, כפי שכותב הרמב"ם בהלכות תשובה (פ"ב ה"ב), ורק כך ישמע ה' לתפילתו ויסלח לו על חטאיו ופשעיו. וכאשר יתייבב למשפט ביום הדין, יראה השי"ת את השינוי שהתחולל בקרבו ויזכהו בדין ויזכה לשנה טובה ומבורכת.

והנה רעיון זה נרמז בפסוק "אתם נצבים היום כלכם" וגו'. 'אתם' אותיות 'אמת'. ואילו על היום דרשו חז"ל (ראה זוה"ק ח"ג רלא). שהוא יום הדין, ראש השנה. היינו, כאשר מתייבבים למשפט לפני ה' להיות נידונים על כל המעשים, דהיינו בראש השנה יום הדין, צריך אז לתפוס במידת האמת. שכן לפני הקב"ה אין שקר ואין שוחד לפניו, ומשלם לצדיק כצדקתו ולרשע כרשעותו, כל אחד ואחד לפי מעשיו.

באשר איך יעיו האדם לעמוד במשפט לפני ה' כשהוא מלא בשקרים וכזבים, איך יעיו לבקש מחילתו וכפרתו כשהוא עדיין לא שב בתשובה שלימה באמת. כיצד לא יתבייש לפצות את פיו, כשעדיין לא גמר בליבו באמת שלא ישוב לחטוא, הרי הוא עומד כשקרן ומדבר כזב, והאיך ירצה שהקב"ה שהוא אמת יסלח לו על עוונותיו ויזכהו בדין.

על כך מזהיר הפסוק ואומר "אתם נצבים היום כלכם לפני ה' א-לקיכם". ביום הדין כשנצבים למשפט לפני ה', צריך לתפוס את ה'אתם', את מידת האמת, ולהיות כראשיכם שבטיכם וקנייכם ושוטריכם. שהרי ראשי בני ישראל צדיקי הדור, הם נצבים בתשובה שלימה באמת. ולכן על כל איש מישראל לקחת דוגמא מראשי בני ישראל, ולבוא למשפט כשאמת בלבו, ובוודאי שעל ידי זה יצא זכאי בדין כמו ראשי בני ישראל צדיקי הדור.

ועל פי זה נבין את הסמיכות של פרשיות נצבים וילך, ואף לפעמים המה גם מחוברות. והרי הדבר סותר: שהרי אם נצבים ועומדים אין זה וילך, ואם הולכים וילך אין זה נצבים. אלא שהיציבות האמיתית של האדם היא רק כאשר הוא יציב ואמיתי עם עצמו, כאשר אינו משקר את עצמו חלילה, ורק כאשר הוא הולך בדרך האמת שהיא התורה, בדרך ה', שנאמר (ויקרא כ"ג ג') "אם בחקתי תלכו" וגו'. ואף גם נאמר (תהילים ק"ט מ"ה) "ואתהלכה ברחבה" וגו'.

ההליכה בדרך האמת, בדרך התורה בדרך ה', היא היציבות הכי חזקה שבעולם לאדם. וזה הקשר בין הפרשיות, אתם נצבים - וילך. אתם נצבים ואמיתיים עם עצמיכם, רק כאשר אתם הולכים בדרך האמת, בדרך התורה בדרך ה'.

ואם נכונים דברינו, הרי שגם יובן הפסוק (דברים ל' י"ד) "כי קרוב אליך הדבר מאוד בפיו ובלבבך לעשותו". וכבר הקשו בספרים הקדושים, הרי חז"ל אמרו (אבות א' י"ז) "לא המדרש עיקר אלא המעשה", ואם כן לשם מה חשוב שהדבר קרוב אליך בפיו ובלבבך, די בכך שיהיה קרוב אליך הדבר לעשותו, שהרי העיקר זה המעשה.

אלא, שכאשר נותן האדם דעתו על התורה לקיימה, אזי הקב"ה מצרף את מחשבתו למעשה (קידושין מ.), ונחשב לו כאילו הוא מקיים את התורה, אף כשעדיין עסק בלימודה, אולם זה רק כאשר המטרה של הלימוד היא העשיה, כאשר "בפיו ובלבבך" זה מתוך המטרה הקדושה של "לעשותו" כדבעי, דהיינו, בפיו ובלבבך הם ההכנה לעשיה שתהיה בשלימות. מה שאין כן אם אין זה הכנה, אם אינו נותן את דעתו על התורה לקיימה, הרי שהמעשה אינו שווה עם הפה והלב, ואף המעשה הוא כגוף ללא נשמה, כי המחשבה אינה מצטרפת למעשה.

והדברים מובנים לפי מה שהסברנו, כי ההכנה למעשה היא כאשר האדם שומר על יציבות, שהולך בדרך האמת והתורה בדרך ה', שתופס את מדת האמת ואינו מרמה את עצמו, ואינו בא לעמוד לפני ה', ולבקש מחילה כאשר אין בליבו שום רושם של שינוי. זאת אם כן ההכנה לימי הדין לעשיה, בפה ובלב, כדי שיבוא האדם לידי מעשה של בקשת מחילה וקפירה מבורא עולם. ואז ה' סולח לו, שכן נאמר (תהילים ל"ד י"ט) "קרוב ה' לנשברי לב ואת דכאי רוח יושיע".

»» המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה לכתובת: p@hpinto.org.il ««

פרשת נצבים כ"ח אלול תשע"ב

ירושלים	תל אביב	באר שבע
18:11	18:26	18:28
19:21	19:23	19:22
20:01	20:02	20:04

הדלקת נרות
מוצאי שבת
רבינו תם

הילולא דצדיקא

ב - רבי שלמון אליהו	כח - רבי סעדיה חמיו של מהרז"ו
ג - רבי שמעון נתן נטע בידרמן, האדמו"ר מלעלוב	כט - רבי שלמה אמאריילוי,
ד - רבי ישראל יעקב בורלא, מח"ס "מקור ישראל"	מח"ס "שו"ת כרם שלמה"
ה - רבי נפתלי כ"ץ מלובלין	א - רבי מאיר לייבוש, המלבי"ם

אמרי חכמים

קצת תשומת לב

"הנסתרת לה"א והנגלת לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת." (דברים כט. כח)

קולמוסים רבים נשברו על פסוק זה, כדי לבאר את סיבת הנקודות מעל המילה "ולבנינו".

ה"חפץ חיים" מפרש זאת בפשטות. כשאדם כותב הודעה לחבירו וברצונו להדגיש לו מילה מסויימת, הוא מסמן מתחתיה קו, כדי שהקורא יבין שעליו להקדיש תשומת לב יתירה למילה זו, ויסיק ממנה את המסקנות הנחוצות.

כך גם הקב"ה שציוו למשה רבינו להדגיש את המילה "ולבנינו", התכוון להדגיש לנו שבמילה זו תלוי כל קיום התורה. חינוך הבנים והעמדתם על המסילה הישרה העולה בית א-ל, יש בו חשיבות כה נעלה, עד שהקב"ה כביכול סימן מילה זו בקו מיוחד, והן הנקודות המסומנות מעליה.

הגאון רבי יעקב ישראל קנייבסקי בעל ה"קהילות יעקב" זצ"ל, היה רגיל לומר: "פעם, בעיירות הקטנות שבחוץ לארץ, גדלו בעניות רבה, ועל ידי זה התרגלו שלא כל מה שרוצים אפשר להשיג. הילד בא מהתלמוד תורה והרבה פעמים לא היה בבית מה לאכול, והתרגל לסבול רעב. כשהיה אוכל - היה זו אוכל פשוט. פרי, היה יקר המציאות. מלבוש חדש, היו מקבלים לעתים רחוקות מאד. העוני והיסורים מחנכים את האדם לטובתו, שכאשר במשך מהלך החיים חסרים לו דברים שהיה רוצה בהם - הלא כבר רגיל הוא בכך מילדותו, ואין זה מעבירו על דעתו".

"אבל היום הילד מתרגל מילדותו שכל מה שהוא רוצה - ההורים נותנים לו. אוכל בשפע רב. אין דבר כזה שלא יהיה אוכל בבית, פירות וממתקים. ומלבישים כמעט כל ילד כמו נסיך, בן מלכים. וחדשים לבקרים מלבושים חדשים".

"ולעומת השפע שמשפיעים לילד בגשמיים - כנגד זה מזניחים לגמרי את חינוך הילדים. האבא הולך לעבודה, ואין לו זמן להשיג על הילדים, וכשחוזר הביתה, עייף ויגע ומרוגז, איננו מסוגל כלל לדבר דיבורי חינוך והדרכה והשפעה טובה עם הילדים, כך שהילדים גדלים ללא חינוך".

"ואחרי שהתרגלו כנ"ל בילדותם, שהכל יש להם, וכל רצונם מתמלא מיד על המקום, הנה כשגדלים אז כאשר משהו לא הולך כרצונו, מיד נהיה מאוד עצבני, ושוקע במרה שחורה ובדכאון".

"כי אוכל ומלבושים - יש ביד ההורים לספק לו בשפע ככל רצונו. אבל כבוד, למשל, אינם יכולים להעניק לו. וכשחסר לו כבוד במקום לימודיו, כאשר יש תלמידים מצליחים יותר ממנו, בעלי כשרון יותר ממנו, והקנאה אוכלתו, ותאות הכבוד איננה נותנת לו מנוח, והוא הרי כבר מורגל שכל מה שרוצה הוא מקבל. אבל הלא אין ביד ההורים לספק לו את הכבוד שהוא שואף אליו - דבר זה גורם לו למשבר, ולעצבנות ולדכאון למחצה לשליש ולרביעי".

"מה שאין כן אם היה מחוסן מילדותו, ומורגל בכך שלא כל מה שרוצים מקבלים, כי אז מקרי החיים ומאורעותיהם לא היו מביאים אותו לעצבנות ומרה שחורה. ואף גם זאת: כשהתרגלו לחיות בעניות ובדחקות, אז ממילא כל דבר שהיה יותר טוב מהרגיל - כבר היה ממנו שמחה, ולכן תמיד היו מצבים של שמחה, כי קיבלו שמחה ונהנו מאד מכל דבר טוב שיצא מגדר הרגיל".

קנה את האמת בכסף

רבי ישעיהו הלוי הורביץ זצ"ל, השל"ה הקדוש, מספר בספרו "שני לוחות הברית": היה רגיל להיכנס אצלי חסיד גדול מחסידי עליון מאחינו הספרדים, אשר אם היו נותנים לו כל חללי דעלמא, לא היה מוציא חס וחלילה מפיו דבר שאינו אמת בבירור.

וסיפר לי כיצד זכה למידה יקרה זו שתשרש כל כך בעצמותיו - וזאת הודות לחינוכו של אביו בעודו קטן. כי בהתקוטט עם אחיו כדרך הילדים ובא אל אביו בטענות שאחיו רב עמו ומתנהג כילד רע וכו', פנה אביו ואמר להם: בני! מי שיודה על חטאו ויאמר האמת, אמחול לו, בתנאי שיזהר מהיום והלאה שלא ישנה באיוולתו. ומי שיכחיש, דעו לכם, אחקור ואדרוש אם הוא משקר, ואענישו ככל כפלים.

"כן עשה האב. מי שהודה - מחל לו, ולא עוד אלא שהעניק לו כמה מטבעות במתנה, כפרס עידוד על אומץ לבו להודות על האמת. ומי ששיקר - הענישו בעונשים גדולים. בדרך זו נהג אותו אב, וכך הטביע בבניו את מידת האמת, והסלידה והפחד מהוצאת שקר.

ומסיים השל"ה הק': כי אותו אבא, קנה את האמת במטבעות, לקיים עצת החכם מכל אדם שאמר (משלי כג): "אמת קנה". עד שכפי שנוכחתי שבנו, החסיד הנ"ל, אכן נעשתה לו מידת האמת כטבע נצחי. לכן כל אב פיקח ישכיל לחנך את בניו במידת האמת, ולהרחיק משקר כמטחוי קשת.

אסור להסתכל במה שיש לשני

ברחוב אלנבי שבמרכז תל אביב היו שתי חנויות, כך מספר הגר"י זילברשטיין שליט"א, זו לצד זו. חנות אחת מכרה תכשיטי זהב וכסף נוצצים ויקרים, ולידה חנות לספרי קודש. החנות הראשונה המתה כל היום מלקוחות מכובדים שנכנסו בשעריה ורכשו תכשיטים מכל הבא ליד, ואילו החנות השניה, שבעליה היה יהודי צדיק וירא שמים, היתה שוממה. מדי כמה שעות נכנס יהודי לרכוש ספר, ושוב חזר השקט אל בין כתלי החנות.

במהלך השנים, כשהתחקיתי אחר גורלה של משפחת מוכר הספרים, שמתי ונתון אל ליבי, שהקב"ה עזר להם במידה כזו, שכמדומני שכל אחד היה מקנא בהם. הבת היא, שאביה חינוכה לדרכי מוסר, זכתה להינשא לתלמיד חכם עצום, ממרביצי התורה הגדולים בתקופתנו, ולהעמיד בית של תורה למופת.

פעם עברתי במקום וראיתי שבתו של מוכר הספרים עומדת ליד חנות התכשיטים היוקרתית ומסתכלת במתרחש שם. אביה, שהבחין בכך, ניגש אליה וביקשה בנחת לעזוב את חלון הראווה של השכן, ולהכנס לחנות הספרים שלהם. "בת", אמר לה המוכר ירא השמים; "דעי לך שאסור להסתכל במה שיש לשני. כל אחד צריך לשמוח במה שזיכהו ה'".

תולה ארץ על בלימה נצור לשונך

הוחזק בעבירה

מי שהוחזק לעובר על עבירה מפורסמת הידועה באיסורה לכל ישראל, ואינו נזהר בה כלל, מותר לגנותו בפניו ושלא בפניו, ואף את שאר מעשיו צריך לשפוט לכף חובה.

A valuable addition to our Torah series:

Kerem David
on Pirkei Avot in English

It is with great joy
that we proudly
present this new
addition:

Kerem David
on Pirkei Avot

מאוצרו של מורנו ורבנו הנח"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

מן האוצר

עצתו הטובה של משה רבינו ע"ה

**"אתם נצבים היום
כלכם".** (דברים כט. ט)

כך שנו חכמים במדרש:
דבר אחר, מה היום מאיר
פעמים ומאפיל פעמים,
אף אתם כשאפלה לכם,
עתיד להאיר לכם אור עולם,
שנאמר "והיה לך ה' לאור עולם".

אימתי, בזמן שתהיו כלכם אגדה אחת,
שנאמר "חיים כלכם היום". בנוהג שבעולם אם נוטל אדם אגודה של
קנים, שמא יכול לשברם בבת אחת, ואילו נוטלן אחת אחת, אפילו תינוק
משברן. וכן אתה מוצא שאין ישראל נגאלין עד שיהיו כולן אוגדה אחת,
שנאמר "בימים ההמה ובעת ההיא נאם ה' יצאו בני ישראל המה ובני
יהודה יחדו" וגו'. כשהן אחודין מקבלין פני שכינה. ע"כ.

וכוונת המדרש היא לפרש את לשון "כלכם" הכתוב כאן, ופירושו שרק
בזמן שאתם באחדות, אתם נצבים חיים וקיימים, אפילו כשיבואו אליכם
הקללות, ויאיר לכם אורו של הגאולה שלימה.

ועל דרך זו י"ל עוד על פי המובא במדרש תנחומא (שופטים יח) וז"ל;
אמר ר' אליעזר הקפר ברבי, גדול כח השלום, שבשעה שישאל עושין
חבורה אחת, אפילו עבודה זרה ביניהם, אין מדת הדין נוגעת בהן, שנאמר
"חבור עצבים אפרים הנח לו". ע"כ.

וכן הוא בזוה"ק (ח"א ר, ב) וז"ל; כאשר כל העם יש בהם שלום, ואין בהם
בעלי מחלוקת, הקב"ה חס עליהם, ואינו שולט עליהם הדין, ואף על גב
שכולם עובדים ע"ז, אבל כיון שהם בשלום, אינו שולט עליהם הדין.
ולמדנו זה מדכתיב "חבור עצבים אפרים הנח לו". פירושו, אם ישראל
הנקראים על שם אפרים הם בחבור ואחדות אחת, אז אפילו עובדים
לעצבים, דהיינו לע"ז, הנח לו מלהענישם.

וכן מבואר ברש"י (בראשית יא ט. ד"ה ומשם הפיצם) שכתב וז"ל; וכי אי
זו קשה, של דור המבול או של דור הפלגה, אלו לא פשטו יד בעיקר ואלו
פשטו יד בעיקר להלחם בו, ואלו נשטפו ואלו לא נאבדו מן העולם, אלא
שדור המבול היו גולנים והיתה מריבה ביניהם לכך נאבדו, ואלו היה נוהגים
אהבה וריעות ביניהם. ולפי כל האמור יש לבאר, שחוקן ממה שפייס משה
רבינו את בני ישראל שאפילו כאשר יבואו עליהם כל התוכחה, לא יעשה
הקב"ה בהם כליה, ויאיר להם אורו של הגאולה שלימה, נתן להם גם עצה
האיך להינצל מהתוכחה, והוא שיהיו תמיד בבחינת כולכם באחדות, ועל
ידי זה יחוס הקב"ה עליהם ולא יבוא עליהם התוכחה.

מן המעין

מי הוא שלא יבחר את
החיים מן המוות? האם
קיים מאן דהוא שאינו
בוחר בחיים? ובכלל,
למה נאמר "ובחרת
חיים" אלא ובחרת
"בחיים"?

וכך ביאר: התורה
הקדושה מצווה אותנו

לבחור את הטוב מן הרע, את היפה
מתוך הגרוע. כי באמת יש חיים וישחיים.

יש דברים רבים שחושב האדם שהם באים מצד היצר הטוב, אך
באמת כל התהוותם ויצירתם הם מבית מדרשו של היצר הרע, וזה
שבא לפתות את האדם באיצטלא של היצר הטוב.

וזו הסיבה שמזהירה התורה ואומרת "ובחרת בחיים". מתוך
החיים, יש לבחור את הטוב. לדעת מיהו באמת היצר הטוב, ומהם
עצותיו של היצר הטוב וללכת אחר עצתו.

חיים בפרשה

ממשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

והיה כי יבאו עליך כל הדברים האלה. (דברים ל. א)

צריך לדעת למה הוצרך לומר כל הדברים האלה, ולא הספיק
באומרו כי יבואו עליך הברכה והקללה אשר נתתי לפניך.

ואולי שיכיון על דרך אומרם ז"ל במסכת ברכות (נד). חייב אדם
לברך על הרעה כשם שהוא מברך על הטובה, והעמידוהו בגמרא
(שם ס:). לקבל הרעה בשמחה כדרך ששמח על הטובה.

והוא אומרו "והיה", שהוא לשון שמחה (ב"ר מב ג), "כי יבואו עליך
כל הדברים" תקבלם בשמחה, בהשוואה יחד "הברכה והקללה".
ואם היה אומר כי יבואו עליך הברכה והקללה אשר נתתי לפניך,
היה נשמע הכתוב על זה הדרך, והיה שהוא השמחה כי יבואו עליך
הברכה, ותיבת והקללה נמשכת עם מאמר אשר נתתי לפניך
שלאחריה, ולא הייתי יודע שחוזר מאמר והיה גם על הקללה.

"לעברך בברית ה' א-להיך". (כט. יא)

לאחר שפתח משה בלשון רבים "אתם נצבים היום", עבר לדבר
אל בני ישראל בלשון יחיד "לעברך בברית ה' א-להיך". והטעם
לכך, כתב בספר "יוסף לקח" בשם המהר"ט, לפי שכל יחיד
ויחיד נעשה ערב על ששים רבוא איש ישראל, כפי שכבר התבאר
בפרשת כי תבוא.

ולכן פתח משה בלשון רבים, שהם היו השומעים, ועבר לדבר על
הערבות האישית שיש לכל אחד ואחד מישראל על הכלל.

"הנסתרות לה' א-להינו". (כט. כח)

בדרך רמז, כתב בספר "גבורת יעקב" לבאר, כי תורת הנסתר
צריכה היא לימוד בהסתר ובהצנע, ולכך נקראת היא "תורת
הנסתר". אבל תורת הנגלה, אדרבה, צריכה היא לימוד ברבים
להרבות תלמידים כמה שיותר, כדי שידעו וישמרו המצוות.

וזה שאומר הכתוב: "הנסתרות לה' א-להינו" - תורת הנסתר
דווקא לה' א-להינו, היינו שילמדוהו בסתר ובהצנע. ברם "הנגלות
לנו ולבנינו" - אדרבה ילמדם ברבים ובפרהסיה, כדי שידעו כולם
את המעשה אשר יעשון.

"ואתה תשוב ושמעת בקול ה'". (ל. ה)

מכיון שכבר נאמר לעיל "ושבת עד ה' א-להיך", משמע שכעת
כבר עשו תשובה, ולשם מה חזר ואמר הכתוב "ואתה תשוב"?

הרה"ק רבי שלמה מרדומסק זצ"ל פירש בספר "תפארת
שלמה", שלפני התשובה עדיין האדם אינו יודע כמה גדול חטאו,
לפי שהוא רחוק מהשי"ת ושקוע ביוון החטא. רק לאחר שעשה
תשובה ונתקרב אל השי"ת, הריהו מתחיל להבין מה גדול הוא
הפגם אשר פגם בחטאו ולכן אינו מסתפק בתשובה הראשונה
אלא חוזר בתשובה מחדש.

וכן הלאה. ככל שהוא מרבה לשוב בתשובה ולהתקרב אל השי"ת,
כך הוא בא יותר ויותר לידי הבנה שמעתה עליו לשוב בתשובה
שלימה לפניו.

**"העדתי בכם היום את השמים ואת הארץ החיים והמוות נתתי
לפניך הברכה והקללה ובחרת בחיים".** (ל. ט)

תמה היה הצדיק הירושלמי רבי אריה לזין זצ"ל:

על ההנהגה הראויה בימים הנוראים בעבודת ה' בין אדם לחברו' שח הגאון רבי דוד פוברסקי זצ"ל בישיבת פוניבז': "וחותם יד כל אדם בו". עלינו לדעת שהאדם עצמו הוא הוא הכותב את ספרי החיים וספרי המתים שנפתחים בראש השנה. ולכן כשמכינים את עצמנו ליום הדין, עלינו להשתדל להיות כתובים בספר החיים.

זה יכול לקרוא בראש השנה עצמו בבוקר או ביום הכיפורים בצהריים. מה קורה?

הוא, ר' פלוני, בליל ראש השנה, אכל ברוך ה', בקר שמן ויין מתוק סעודה דשנה כמושנאמר "לכו אכלו משמנים ושתו ממתקים". בסיומה הלך לישון - ונרדם טוב טוב. קם מאוחר.

הוא נבהל: "קמתי מאוחר, אוי!" יצא במרוצה לבית הכנסת או לשיבה, היכן שמתפלל - שסקנה לעצמו סטנדר, עליו כתוב את שמו. אך כיון שבא מאוחר, והגיע לבית הכנסת איזה אורח מתל אביב או מחיפה שבא להתפלל. האורח ראה סטנדר ריק, והיה גם מי שאמר לו "כנראה שהיושב כאן לא יגיע היום", אז הוא התיישב לידו על הכסא.

חשכו עיניו של ר' פלוני: "זה העמוד שלי!!" אומר לו בכעס.

האורח לא מבין הרבה. וגם לא יכול לענות לו כי הוא כבר באמצע התפילה, ויכול להיות שהגבאי הוא זה שהורה לו כי המקום פנוי ויכול לשבת, לכך לא מבין מה ההוא צועק עליו.

בקיצור, הוא לא מבין מה המאחר רוצה ממנו: "תלך מכאן! תלך מכאן!" מחדיר בו עיניים כועסות ומצביע על המדבקה שעל הספסל: "לאראיתך! כתוב כאן על הסטנדר את השם שלי! אתה לא רואה שזה שלי! שלי! מה אתה לאמבין?!"

"שלי, שלי" - - - מה יש לנו פה בעולם הזה, מה נותר לאדם חוץ מארבע אמות בקבר "שלי!שלי!" וראש השנה היום, אתם זוכרים.

דוגמאות, אמר רבי שלום זצ"ל, נוכל לתת הרבה. אבל אם לא לומדים תורה, לא יועילו דוגמאות, כי לא יודעים איך להתנהג - תורה היא התבלין ליצה"ר.

מוותרים ומרויחים

בשיחה שהתקיימה במוצאי שבת סליחות בשנת תשל"ח, אמר מרן ראש הישיבה הגאון הגדול רבי אהרן לייב שטינמן שליט"א: רצון הקב"ה שכל אחד יגיע בראש השנה להכרה שהקב"ה המלך והוא רוצה להיות העבד, ו"תמליכוני עליכם" פירושו לחשוב הכל לפי דרך התורה, בין בענייני בין אדם לחברו ובין בענייני בין אדם למקום.

אם יתבוננו על מריבות בני אדם, על מה רבים, למה זה כדאי ומה מרוויחים מזה, וע"י כל ויתור מרוויחים, כדאמרין בר"ה כל המעביר על מידותיו מעבירין לו על כל פשעיו, הרי שע"י ויתור מעבירין לו על כל פשעיו, ומי שלה עצמו שאינו צריך סליחה, הרי אין צדיק בארץ שלא יחטא.

ובמקום להעביר על מידותיו עומדים על כל דבר ולא מוותרים ומה מרוויחים... צריך לחשוב הפסד מצוה כנגד שכרה ושכר עברה כנגד הפסדה, ובכל דבר שמחשבים רואים שהחשבון לא בסדר. צריך לקבל עול מלכות שמים בכל הענינים, ואם יעשו חשבון זה ירוויחו הרבה, ואפילו להינצל מאיזו מריבה, מאיזה דיבור בטל או לשון הרע ורכילות או שאר עבירות, הרי זה רווח בלי גבול, ואם עושה מצוה אחת זה רווח בלי גבול. כך ימליך את הקב"ה על עצמו ונוכה לשנה טובה.

המשיך רבי דוד וסיפר: זכורני לפני שנים, כאשר בית המדרש היה צפוף בראש השנה, וכשאחד היה יושב היה השני צריך לעמוד כי לא היה מקום לשבת לשני אנשים ביחד. והיה אחד שעמד כל הזמן כדי שהשני יוכל לשבת, הוא כתב את עצמו בספר החיים בראש השנה, ואילו השני ישב בלי שימת לב... אחרי כן עקבתי במשך השנה אחרי זה שעמד לראות מה מעשהו, ואמנם ראיתי שבכל מקום שהוא פונה הוא משתדל לעשות מעשים כאלה, הוא אכן כתב את עצמו בספר החיים תמיד...

ואיך אפשר בלי לצטט בנקודה זו קטע משיחתו של המגיד הגה"צ רבי שלום שבדרון זצ"ל:

הרבי שלי אמר פעם לפני סליחות אימרה חריפה:

"שומע תפילה עדיך כל בשר יבואו". מטבע הדבר כאשר קמים לאמירת סליחות, מתעוררים מהמיטה בכוח, עוד באשמורת הבוקר כאשר עוד חושך ממש בחוץ, היה צריך להיות, כי הגוף החומרי יישאר בבית, והנפש תגיע לסליחות, אבל, כיון שאדם קשור עם הגוף, את הנפש הוא משאיר במיטה, בפתח בית הכנסת הוא עוד חולם לו חלומות נעימים, כי הביא לבית הכנסת את הברש: "עדיך כל בשר יבואו". וה' שהוא רחום וחנון - "שומע תפילה" אפילו ש"כלבשר יבואו"...

אך כמו שאמרנו לא מדובר באנשים ריקים, לכן, גם מי שבא לסליחות עם הברש, חושב וגם בטוח כי בראש השנה עצמו ודאי כבר יבוא עם הנפש - באותו יום שהקול מתגלגל: "בשופר גדול יתקע ומלאכים יחפזון" אז אתעורר" משוכנע בעצמו.

אך מה קורה? בשעת תקיעת שופר, לפתע הוא מרגיש קצת רעב... חושב על הקידוש שאחר כך... ביום כיפור הוא נשאר קריר ודופק על הכפתור של המעיל - עדיין "עדיך כל בשר יבואו" המעיל חטא, הכובע חטא, הכפתור חטא - עליהם הוא דופק חטאות.

אל תצחקו, אם אנו רוצים ובוודאי אנו רוצים להיות יותר טובים. נביא דוגמא אחת בלבד, ואפשר ללמוד מדוגמא זו, לפחות אלף דוגמאות דומות. תן לחכם ויחכם עוד. תשמעו.

אנשי אמונה - תולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

למחול לך. ואז, ברגע שבו הסתובב רבי פנחס, אותו נכרי נפל על הרצפה ללא רוח חיים.

מעשה זה גרם לקידוש השם גדול בכל רחבי אסוורא, שכן הכל ראו את גודל קדושתו של הגאון רבי פנחס. באשר כולם חשבו שהוא יהודי פשוט ביותר, שכן היה חי תמיד בהצנע לכת, ורק אחר כך התפרסמה קדושתו של הצדיק זיע"א

הגאון רבי דוד רפאל בנון שליט"א, סיפר שבזמנו של כ"ק רבי חיים פינטו (הקטן) זיע"א, חי במרוקו אחד מרבני מרוקו הדגולים, הגאון רבי פנחס אביצור זצ"ל. לרבי פנחס זה היה פעם דין ודברים עם איזה נכרי מוכר דגים, ובמהלך הדברים הוא ביזה אותו ואת לומדי התורה.

רבי פנחס הביט על הגוי ואמר לו: על מה שביזית אותי לא איכפת לי, אבל על מה שביזית את התורה שלנו אינני יכול